

Innspill til gjenåpning av kultur-Norge

Fra Norsk Forfattersentrum 1. februar 2021

Midlertidig støtteordning for selvstendig næringsdrivende

De midlertidige støtteordningen har vist seg å være et svært viktig tiltak for de forfattere som har hatt god nok næringsinntekt i 2019.

1. Den midlertidige støtteordningen må forlenges ut året, og det må gjøres nå, for å gi en uoverskuelighet og sikre frafall av forfattere. Premisset er jo at mottaker ikke har tjent nok i den angjeldende måneden, dette hindrer selvsagt eventuell utnyttelse av ordningen (om dette er en bekymring). Men skal forfatterstanden klare seg må det en viss forutsigbarhet ligge til grunn.
2. Ikke alle forfattere har et ENK eller ANS eller DA. Men de de leverer skattemelding som næringsdrivende, og all, eller store deler av inntekten er næringsinntekt. Dette skaper problemer når de skal søke. Noen NAV-kontor utviser skjønn og åpner for egen søknad, andre gjør det ikke. Ordningen bør også omfatte alle som leverer skattemelding som næringsdrivende.
3. Ordningen ble endret fra 80 til 60 % støtte av inntil 6 G høsten 2020. Da en forfatters inntekt er marginal i utgangspunktet er hver eneste krone mindre utbetalt svært tung å ta. Ordningen bør endres tilbake til 80 %.

Ekstrastipend og kunstnerstipend

De ekstraordinære kunstnerstipendene på 100 000 kroner stykket ble utlyst før sommeren i 2020, fordelt i august og utbetalt sent i november samme år. For de forfattere som fikk dette var dette et svært viktig tilskudd. Men tiden det tok å få dem var alt for lang

1. Det må komme informasjon om hvordan de nye lovede stipender kan søkes, og det bør åpnes opp for søknad umiddelbart.
2. De nye stipendene må ha kortest mulig behandlingstid.
3. For forfattere må koronastipendene også kunne gå til for eksempel seriebokforfattere, dette er stipender som skal opprettholde bredden i litteraturfeltet, og da må det også kunne tildeles hele bredden.
4. Stipendene bør være trekkfrie.
5. Uansett – nå og senere: Flere stipendhjemler, flere kunstnerstipend og en økning i forfatterhonorarene i innkjøpsordningen.

Stimuleringsordning og kompensasjonsordning for kulturlivet

Stimuleringsordningen for kulturlivet var ikke rigget godt nok for Litteraturhus og bibliotek. Selv om noen av litteraturhusene på statsbudsjettet har hatt en viktig inntjening ved billettinntekter gjelder det for både Oslo og Bergen at deres inntektstap i størst grad ligger i tap ved utleie. Siden ingen arrangementer kan gjennomføres i særlig grad er det selvsagt at dette rammer hardt dem som driver i stor grad med åpne arrangementer for de fleste. Og for bibliotek var jo svaret i stor grad rett og slett å ikke få gjennomføre noenting. Nasjonalbibliotekets søknadsordning har også endret seg slik at bibliotek ikke lenger kan søke støtte fra dem til å betale honorar av forfattere, det må tas av driftsbudsjett, noe som gjør det nesten umulig å forsøke, da man ikke tør satse på noe som kanskje ikke blir noe av.

1. «I utgangspunktet mener jeg departementet tenkte riktig da de la opp til en gradvis reduksjon i kompensasjonsordningen for avlysninger til fordel for økt stimulering til gjennomføring av arrangement. Men når vi nå står i en situasjon hvor Oslo har måttet stenge helt ned igjen, kraftige innstramninger i Bergen og en generell oppfordring til publikum om å holde seg hjemme, er ikke denne innretningen like treffsikker lenger. Jeg tror derfor at kompensasjonsordningene for 2021 i større grad må legges opp slik de var fra mars, med 100 prosent dekningsgrad både for avlysning og for gjennomførte arrangement. Så lenge man må vise til hvor mange billetter som faktisk er solgt, mener jeg insitamentet til å gjennomføre framfor å avlyse fortsatt er stort. Med lav dekningsgrad er jeg redd marginene blir for små i forhold til risikoen det er å sette opp et arrangement». (sitat Litteraturhuset i Trondhjem)
2. Det bør opprettes et fond i Nasjonalbiblioteket for folkebibliotekene. Slik at de kan søke midler til arrangementer hvor honorar er en del av støtten, og ikke bli skadelidende ved eventuell avlysninger.
3. Generell styrking av midler til aktiv formidling i bibliotekene.
4. Det er helt sikkert at arrangører som ikke lever av billettinntekter ikke er særlig interessert i å planlegge arrangementer for så å måtte avlyse dem. Videreføring av kompensasjonsordningen er fint, men den ble endret fra 70 % til 50 % i fjor. Og så langt i år er det overvekt av avlyste arrangement som da kun inndeckes med opptil 50 % - og dette gjør at de færreste arrangører har råd til å satse. Kompensasjonsordningen for 2021 bør opp igjen på 70 %, og vare ut året.
5. Alle statlige og kommunale tilskuddsytere (som for eksempel Kulturrådet, KUD, Bergen kommune) bør alle ha i åpning for at arrangører som får sine arrangement avlyst eller avkortet, las bruke bevillingene på honorar av kunstner (som forfatter) og drift, Med andre ord, så lenge det kan vises at tilskuddet er brukt på det som var tilsøkte, trenger de ikke å betale tilbake. Dette er også en klar trygging av kunstnerøkonomien.
6. Så lenge avstandsregler består må kompensasjonen for bortfallet av leieinntekt for kulturhus og litteraturhus bestå.

Innkjøpsordningen

Innkjøpsordningene er viktige incitament for forlagene å tørre å satse på forfattere. Og ikke minst en viktig måte for forfattere å faktisk tjene noen penger på sine bøker.

1. Innkjøpsordningen for sakprosa bør gjøres til automatisk.
2. Innkjøpsordningen for skjønnlitteratur for barn og unge bør økes til to titler i året.
3. Innkjøpsordningen for voksen skjønn bør styrkes.

Norsk Forfattersentrum

Wergelandsveien 29 | 0167 OSLO | e-post: norsk@forfattersentrum.nonors | org. nr. 960 498 615

Vederlag for bruk av tekst

En liten ting egentlig, og på siden av korona, men er dukket opp som en problemstilling nå pga av internettbruken av litteratur. Sammen med Bibliotekforeningen er Forfattersentrum, DnF, NBU, NFFO og Forfatterforbundet i samarbeid om å finne en vederlagsordning for bruk og lesing av tekst, en felles ordning som ivaretar alle, og som er overordnet og ikke går på det enkelte biblioteks budsjett.